

Bescherming van drinkwaterbronnen

De kwaliteit van het Gelderse grondwater staat onder druk. Op veel plaatsen worden te hoge concentraties vervuiling in het grondwater aangetroffen. Dit brengt risico's met zich mee voor de drinkwatervoorziening.

De Gelderse Natuur en Milieufederatie herkent de conclusies van de Rekenkamer Oost, die heeft onderzocht hoe de grondwaterbescherming in Gelderland verbeterd kan worden. Om de drinkwatervoorziening beter te beschermen is het van belang om de doorwerking van de provinciale verordening in gemeentelijke bestemmingsplannen te verbeteren. Toezicht en handhaving vormen een onmisbaar sluitstuk van de regulering en bescherming.

Wij hopen dat PS en GS de aanbevelingen van de Rekenkamer zullen overnemen en vertalen naar effectieve maatregelen.

Ruimte voor zonnevelden

De ruimtelijke benadering voor energie uit zon heeft nog altijd goede sturing. In onze Handreiking Zonnevelden (2018) concludeerden we al dat een getrapte benadering in de zin van "éérst daken, dan pas in het veld" niet wenselijk is. De vele treden van de ladder zijn náást elkaar nodig omdat de energie-opgave erg groot is. Er zijn instrumenten nodig voor de afweging en het benutten van voorkeurslocaties. We willen voorkomen dat juist de veldlocaties met voorrang worden ontwikkeld. Het Gelders coalitieakkoord verwijst naar de systematiek van de zonneladder van de Gelderse Natuur en Milieufederatie.

Het is nodig om voortvarend instrumenten te ontwikkelen om te kunnen sturen. De omgevingsverordening moet het kader bieden. Wij denken aan een toetsingskader met punten-systeem. De toetsing gebeurt op meerdere aspecten zoals locatie (volgens de ladder), landschap en cultuurhistorie, ecologie, agrarische structuur, burgerparticipatie en innovatie. Per aspect worden punten toegekend.

Alleen projecten die voldoende punten scoren mogen na toetsing verder worden ontwikkeld. Een variant hierop is de zogenaamde 'maatschappelijke tender', waarbij ontwikkel-partijen projecten mogen indienen voor (een deel van) een vastgesteld doel aan op te wekken zonne-energie. Alleen de best scorende projecten mogen dan worden ontwikkeld, precies genoeg om het opwekdoel te behalen. Deze werkwijze wordt onder andere in Barneveld toegepast. In de handreiking 'Wind- en zonneparken realiseren samen met inwoners' (juni 2019) van de Natuur en Milieufederaties en Energie Samen wordt o.a. op de maatschappelijke tender ingegaan. Deze handreiking is met financiële steun van de provincie Gelderland tot stand gekomen.

Zie ook: www.gnmf.nl/zon.

Biomassa duurzaam?

Biomassa wordt in provinciale stukken nog altijd duurzame energie genoemd. Vanwege de CO₂-uitstoot, onttrekking van biomassa aan de natuur en beperkte beschikbaarheid van houtige biomassa is bio-energie niet een grote veelbelovende duurzame bron van energie. Bij houtverbranding komt per opgewekt kilowattuur elektriciteit tweemaal zoveel CO₂ vrij vergeleken met energieopwekking met gas. Bomen leggen CO₂ vast, maar pas enkele decennia na herplant is de CO₂-binding weer op niveau.

Sowieso is er te weinig energiehout beschikbaar om in de vraag te voorzien. Een groot deel van het energiehout moet geïmporteerd worden. De helft van alle biodiversiteit in ons bos is direct gebonden aan dood hout en organisch materiaal; ook is organische stof voor de bodem van groot belang. Redenen waarom het onwenselijk is om dit materiaal grootschalig af te voeren. Het volume aan vergunde biomassacentrales overschrijdt nu al ruimschoots de hoeveelheid duurzaam beschikbare biomassa. Wij roepen op om -voor zover hout geoogst kan worden-, te investeren in een hoogwaardige toepassing zoals in de bouw.

Zie ook www.gnmf.nl/biomassa.